

REGELGEVING EN NORMERING

Bij een noodverlichtingsinstallatie komen nogal wat regels en normen kijken. De Arbo-wet, het Bouwbesluit en de normbladen NEN-EN 1838 en NEN-EN 50172 zijn de basis voor ontwerp, aanleg en instandhouding van installaties. Controlepunten zijn de aanwezigheid, het functioneren en het onderhoud van de noodverlichting. Doordat de overheid langzaam maar zeker terugtreedt in de rol van handhaver, komt de zorgplicht voor de veiligheid in gebouwen bij de eigenaar (Bouwbesluit) en de gebruiker (Arbowet) te liggen. In dit hoofdstuk gaan we daar nader op in.

1. Het Bouwbesluit

In het Bouwbesluit staan – in de vorm van functionele en prestatie-eisen - de minimale bouw- en gebruiksvoorschriften met betrekking tot veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Het Bouwbesluit definieert ook eisen voor noodverlichting. In het Bouwbesluit staat dat de eigenaar van een gebouw verantwoordelijk is voor de veiligheid in een gebouw.

2. De Arbo-wet

Onderdeel van de Arbowet is het Arbeidsomstandighedenbesluit. Hierin zijn diverse Europese richtlijnen opgenomen die de veiligheid en de gezondheid op de werkplek centraal stellen. Ten aanzien van noodverlichting gaat het om 'Minimum voorschriften inzake de veiligheid en gezondheid op arbeidsplaatsen' en 'Minimum voorschriften veiligheid en gezondheidssignalering op het werk' (Richtlijn nr. 89/654/EEG en nr. 92/58/EEG).

Volgens de Arbowet is de werkgever verantwoordelijk voor de veiligheid van medewerkers, bezoekers en leveranciers. Zo moet de werkgever zorgen dat er vluchtroutes en nooduitgangen zijn. Noodverlichting behoort tot de voorzieningen die noodzakelijk zijn om veilig gebruik van de vluchtroutes en nooduitgangen te kunnen maken.

3. Normen

Hieronder volgt een kort overzicht van de normen die (ook) betrekking hebben op noodverlichting.

NEN-EN 1838: Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting

In deze norm staan de lichttechnische voorschriften waaraan noodverlichting in gebouwen moet voldoen. De norm moet worden gelezen in samenhang met het meest recente Bouwbesluit en de Arbowet.

Waar deze regelgeving noodverlichting verplicht, stelt NEN-EN 1838 concrete en heldere eisen aan de omstandigheden en verantwoordelijkheden bij de inrichting van een noodverlichtingsinstallatie.

NEN 1010: Veiligheidsbepalingen voor elektrische installaties voor laagspanning

Naast technische uitvoeringseisen benoemt NEN 1010 specifieke eisen voor veiligheidsvoorzieningen.

NEN 3011: Veiligheidskleuren en –tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte

De norm richt zich meer op de praktische opmaak- en ontwerprichtlijnen, met waar van toepassing voorbeelden van de veiligheidskleuren en –tekens.

NEN-EN-ISO 7010: Grafische symbolen - Veiligheidskleuren en -tekens - Geregistreerde veiligheidstekens

Deze norm beschrijft de veiligheidssymbolen en –kleuren, waaronder het wereldwijd gangbare en geaccepteerde pictogram voor vluchtrouteaanduiding.

Begin 2013 is de Nederlandse norm **NEN 6088** vervallen en opgegaan in de NEN 3011, die op zijn beurt verwijst naar de NEN-EN-ISO-7010.

NEN-EN 50172: Noodverlichtingssystemen voor vluchtwegen

In deze norm staan voorschriften over noodverlichting, het ontwerpen van een noodverlichtingsinstallatie, de keuze voor een systeem, het onderhouden ervan en het vastleggen van informatie. In de norm staan veel verwijzingen naar NEN-EN 1838 (zie eerder in dit overzicht) en de productnorm voor verlichting NEN-EN-IEC 60598-2-22 (zie verderop in dit overzicht).

NEN-EN 50171: Noodverlichtingssystemen met centrale voeding

Deze norm definieert de algemene eisen voor centraal gevoede noodverlichtingssystemen. De opbouw en aanleg van systemen zijn uitgebreid beschreven.

NEN-EN-IEC 60598-2-22: Bijzondere eisen – Verlichtingsarmaturen voor noodverlichting

In deze norm zijn de eisen vastgelegd waaraan noodverlichtingsarmaturen moeten voldoen. Geaccrediteerde keuringsinstanties zoals DEKRA (voorheen KEMA) gebruiken de norm als uitgangspunt.

NEN 2443: Parkeren en stallen van personenauto's op terreinen en in garages

De in deze norm beschreven eisen komen overeen met die van de bovengenoemde NEN-EN 1838 en die van het Bouwbesluit 2012.

Verdere informatiebronnen

- *ISSO publicatie 79: Inspectie en onderhoud van noodverlichtingsinstallaties*

Als de inspectie van en het onderhoud aan de noodverlichtingsinstallatie volgens deze richtlijn wordt uitgevoerd, dan is op adequate wijze voldaan aan de eisen in het Bouwbesluit en de Arbowet.

- *ISSO publicatie 79.1: Ontwerpen en installeren van Noodverlichtingsinstallaties en Vluchtrouteaanduiding voor gebouwen*

- *NVFN website www.nvfn.nl*

Deze website bevat een onderdeel waarop antwoorden staan op gestelde vragen (FAQ) met betrekking tot noodverlichting.

Wetgeving

Bouwbesluit

Arbo-wet

Normering

NEN-EN 1838 Toegepast verlichtingstechniek - Noodverlichting

NEN 1010 Veiligheidsbepalingen voor elektrische installaties voor laagspanning

NEN 3011 Veiligheidskleuren en –tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte

NEN-EN-ISO 7010 Grafische symbolen – Veiligheidskleuren en – tekens – Geregistreerde veiligheidstekens

NEN-EN 50172 Noodverlichtingssystemen voor vluchtwegen

NEN-EN 50171 Noodverlichtingssystemen met centrale voeding

NEN-EN-IEC 60598-2-22 Bijzondere eisen – Verlichtingsarmaturen voor noodverlichting

NEN 2443 Parkeren en stallen van personenauto's op terreinen en in garages

Verdere informatiebronnen

ISSO publicatie 79 Inspectie en onderhoud van noodverlichtingsinstallaties

ISSO publicatie 79.1 Ontwerpen en installeren van noodverlichtingsinstallaties en
Vluchtrouteaanduiding voor gebouwen

NVFN website De verenigde professionals in noodverlichting

Contact

Secretariaat NVFN, Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer

Telefoon 088 400 84 46

E-mail nvfn@fme.nl

Website www.nvfn.nl